

P508861

koninklijke landsbond der
belgische postzegelkringen
v.z.w.

verschijnt driemaandelijks in januari - april - juli - oktober

Belgaphil 22

Officieel bondsblad van de K.L.B.P.

- 3 Woord van de voorzitter
- 4 De Postzegels gebruikt in Hongarije tot aan de uitgifte van 1871
- 10 Speelkaarten en Kaartspelen
- 16 Agenda Info's en Mededelingen
- 19 Generaal Baron Alexander von FALKENHAUSEN

editie 15 april 2011

verantwoordelijke uitgever:

Eddy Van Vaec

Longtinstraat, 44

B-1090 BRUSSEL

GRATIS voor alle leden van de K.L.B.P.

Internationale Postzegel- en Muntenbeurs

1 & 2 oktober 2011

antwerp expo

Jan van Rijswijcklaan 191
2020 Antwerpen

Zaterdag van 10u00 tot 18u00

Zondag van 10u00 tot 16u00

Toegangsprijs: € 3.00

FNIP VZW BOEKENBERGLEI 181-3 BE-2100 DEURNE

www.fnip.be - info@fnip.be - tel.: +32(0)486 96 22 85 - fax: +32(0)3 233 89 70

In samenwerking met FNIP bieden wij onze lezers gratis toegang aan:

Geef deze bon af aan de ingang voor gratis toegang op zaterdag 1 of zondag 2 oktober 2011

naam:

adres:

.....

Woord van de voorzitter

Eddy Van Vaeck: Nationaal voorzitter van de K.L.B.P

Het nieuwe jaar is al enkele maanden ver bij het lezen van dit voorwoord. Er vonden al verschillende voorverkoop plaatsen en de eerste regionale tentoonstelling van 2011 behoort ook al tot het verleden. Maar niet getreurd.... Er staat nog heel wat te gebeuren dit jaar.

Van de opening van de Europese postmarkten hebben we eigenlijk niet veel opgemerkt, enkel dat in de meeste landen de tarieven eens te meer zijn "opgewaarderd" aan de Europese normen, wat het ook moge betekenen. Wij zien het enkel in onze brievenstas.

De laatste weken werden, zowel in de provincies als op nationaal vlak, de verkiezingen gehouden voor de verschillende medailles 2010. Ieder jaar is dit een hoogtepunt, dat zijn verlengstuk krijgt met de uitreiking van deze bekroningen tijdens de Algemene Vergadering, waarop alle kringen zijn uitgenodigd alsook de medaillewinnaars. Dit jaar vindt deze plaats op zaterdag 18 juni 2011 om 11 uur in het Huis van de Filatelie te Jette.

Het is mij dan ook een genoegen om u de winnaars nu al te kunnen voorstellen.

De Nationale Medaille voor Filatelistische Verdienste 2010 gaat naar uw voorzitter Eddy Van Vaeck, die na een spannende eindsprint zijn medekandidaat klopte.

De Nationale Medaille voor Literaire Verdienste "Paul De Smeth" 2010 werd toegekend aan de heer Hubert Caprasse, die won van 3 andere medekandidaten.

De provinciale medailles werden respectievelijk toegekend aan:

- Provincie Antwerpen de heer Hubert De Belder
- Provincie Brabant de heer Michel Erauw
- Provincie Henegouwen de heer Michel Birecki
- Provincie Luik de heer Francis Schmitz
- Provincie Limburg de heer Roger Budeners
- Provincie Luxemburg (*)
- Provincie Namen de heer Jean Marchal

- Provincie Oost-Vlaanderen de heer Walter Ronsse
 - Provincie West-Vlaanderen de heer Jean-Marie Verhalle
- (*) nog niet toegewezen

In naam van K.L.B.P. van harte proficiat aan alle winnaars van een medaille.

Sedert enkele maanden is ook de website van Pro-Post actief en al heel wat clubs en leden hebben zich aangemeld op deze zeer interessante site. De clubs werden aangeschreven en kregen de mogelijkheid om zich op een webpagina voor te stellen, iets wat velen al deden.

Maar ook als lid bent u van harte welkom als "FAN" op deze site. Hoe dat in zijn werk gaat, moet u zelf ontdekken op www.propost.be. Zeker doen, het loont de moeite !!!

Kosten nog moeite werden gespaard om van deze een attractieve en actieve site te maken.

Onze eigen K.L.B.P.-website werd ook vernieuwd en up to date gezet. Daar kan u nog steeds terecht voor al het specifieke K.L.B.P.-nieuws.

Natuurlijk horen we al zeggen dat u geen PC of dergelijke hebt. Dat kan zijn, maar toch hebben wij gemeend dat ook wij, K.L.B.P. en Pro-Post, met de tijd mee moeten en dat filatelie tegenwoordig ook in een modern kledje kan gestoken worden. Ga even op verkenning bij één van je vrienden.... je zal verbaasd zijn en mogelijk aangestoken worden door de microbe en zo eerstdaags het internet op je eigen manier gaan verkennen..... Tot later?

Uw voorzitter
Eddy Van Vaeck

COLOFON

Voorzitter

Eddy Van Vaeck
Longtinstraat, 44
1090 BRUSSEL
e.vanvaeck@klbp.be
+32 2 423 23 22

Secretaris

Constant Kockelbergh
Avenue des Cerisiers, 21
1330 RIXENSART

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-LALLEUD
robertduhamel10@yahoo.fr
n° rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Koenraad Bracke
Robert Duhamel

Michel Fivez
Jozef Ghys
Constant Kockelbergh
Michel Meuwis
Bernard Péters
Charlotte Soreil
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Serge Havaux
Constant Kockelbergh
Bernard Péters

Oplage

12 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van K.L.B.P.

€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil n° 23 verschijnt op 15 juli 2011. Om onder de beste voorwaarden gepubliceerd te worden dienen uw teksten en mededelingen

uiterlijk op 15 mei 2011 toe te komen op de redactie: Redactie Belgaphil, p/a Ivan Van Damme Vijverstraat 19 B-9881 Bellem E-mail: naviemmadnav@skynet.be

Verantwoordelijkheid

Iedere auteur blijft steeds verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel

De Postzegels gebruikt in Hongarije tot aan de uitgifte van 1871

Martin Rhein, France

Om de postgeschiedenis van Hongarije in de 19de eeuw goed te kunnen begrijpen, moet men eerst een analyse maken van de context in het Oostenrijks-Hongaarse Rijk. Na meer dan 500 jaar onafhankelijkheid wordt het Hongaarse Koninkrijk in 1526 voor het grootste deel bezet door de Turkse troepen na de slag bij Mohács. Het uiterste westen blijft onder het bewind van de Habsburgers. Hongarije heeft echter nooit het recht opgegeven om zelf zijn vorst te benoemen.

Hongarije in de XIXe eeuw

De Napoleontische oorlogen brengen ook in Hongarije een nieuw nationalisme teweeg.

In deze context worden de eerste postzegels van het Oostenrijkse Keizerrijk uitgegeven op 1 juni 1850 en bijgevolg ook gebruikt op het Hongaarse "grondgebied". Ze tonen het Habsburgs wapenschild.

6 Kr uitgifte 1850,
afgestempeld met Zengő
Recommandati

Een heropleving van de Hongaarse taal en literatuur evenals min of meer revolutionaire bewegingen zijn hier getuige van. In 1848/49 wordt de "Hongaarse revolutie" brutaal onderdrukt en in maart 1849 vaardigt de jonge Keizer Frans Jozef I een nieuwe grondwet uit die alle concessies annuleert die zijn voorganger Keizer Ferdinand V aan de Hongaren had toegekend. De Hongaarse ambtenaren werden vervangen door Duitstalige.

2Krop drukwerk van Pest verstuurd naar Oostenrijk

Het gebruik ervan in Hongarije kan slechts bewezen worden door middel van een leesbare afstempeling. Rekening houdend met het feit dat meer dan 75% van de brieven gepost werd buiten Hongarije en dat het merendeel van de dorpen slechts één of twee personen telden die konden schrijven, dan blijft het aantal bestaande stukken redelijk beperkt.

Brief met een gewicht lager dan 0,5 loth voor Parijs :
9 Kr Oostenrijkse frankering + 8 Kr Pruisische transit
+ 12 Franse frankering

Heel zeldzame afstempeling van Kaposvár op een brief verstuurd binnen Hongarije

Uit deze periode dateren een aantal speciale gevallen die alleen voortkomen uit enkele Hongaarse dorpen, zoals de "biscets" en de eerste proefdrukken met een kartelrand, uitgevoerd te Homonna (1852) en Tokay (1854) door de Heer Albert Szep die respectievelijk verantwoordelijk was voor de post in deze twee dorpen.

De eerste uitgifte werd in 1858 en 1861 vervangen door postzegels met het portret van Keizer Frans Jozef.

▲ Brief met 3 kr met de zogenaamde "Tokay"-kartelrand. Links een uitvergroting van de linkerkant.

◀ Gewone brief van Raab naar New York via Engeland met 79 Kreuzer betaald met postzegels van de uitgifte 1858: 15 Kr "Postverein Pruisen-Oostenrijk" + 29 Kr Engelse boot + 25 Amerikaanse frankering + 10 Kr voor het aangetekend schrijven. De brief draagt de doortochtstempel Aken betaald 25 cent.

▲ Gewone brief (afstand korter dan 10 mijl) van 1862. De frankering van 5 Kr werd betaald met een helft van een 10 Kr van de uitgifte 1860.

Politici zoals Ferenc Déak blijven in de komende jaren vooruitgang boeken naar de autonomie van Hongarije in het Oostenrijks-Hongaarse Rijk. In 1860 is de territoriale integriteit hersteld, want de vijf districten die kunstmatig door Oostenrijk gecreëerd werden, worden herenigd. Bovendien komt de Wojwodina terug bij Hongarije. De politieke ontwikkeling ging tevens gepaard met een wijziging van de tekening van de nieuwe uitgifte 1863/64 : de dubbele adelaar komt terug. Deze uitgifte zal de laatste zijn die alleen door de Weense autoriteiten ontworpen werd.

Zeldzaam, voorlopig gebruik van de uitgifte 1863 tijdens de periode van 1 tot 15 juni 1867

Na de Oostenrijks-Pruisische Oorlog van 1866 werden andere verwezenlijkingen gerealiseerd die uitmondten in de ontvangst van Graaf Andrassy, de populairste Hongaarse leider, en zijn delegatie door Keizer Frans Jozef I. Op 11 februari 1867 werd Graaf Andrassy belast met het oprichten van een Hongaars ministerie. Het decreet van 17 februari 1867 definieert de entente tussen Hongarije en Oostenrijk ("Ausgleich zwischen Österreich und Ungarn"). Uitgezonderd enkele welbepaalde domeinen (buitenlandse politiek, het leger onder het bevel van de Keizer en de financiering van de twee domeinen door beide landen) verkrijgt Hongarije ruime autonomie. De dubbele monarchie wordt opnieuw ingevoerd en op 8 juni 1867 wordt Keizer Frans Jozef I uitgeroepen tot Koning van Hongarije. Vanaf 1 juni 1867 brengt

Hongarije zijn eigen postzegels uit en de oude worden nog tot 15 juni toegestaan.

De uiteindelijke overeenkomst van 1868 tussen Oostenrijk en Hongarije regelt heel gedetailleerd de verdeling van de machten en van de centrale en lokale autonomie. Zo zijn de postzegels, uitgegeven op 1 juni 1867, de eerste postzegels van de Hongaarse administratie, hoewel ze geldig waren voor het gehele

territorium van het Habsburgse rijk.

Het ontstaan van de eerste reeks die exclusief bestemd was voor Hongarije, dateert waarschijnlijk vanaf het einde van de jaren zestig, want documenten van april 1870 vermeldden reeds de uiteindelijke tekening. Deze laatste werd gerealiseerd door Janos Unrein, graveerder in de ateliers van de nationale drukkerij. De productie ervan was ingewikkeld omdat de drukkerij in Boedapest niet over een performante uitrusting beschikte. Bijgevolg werden de eerste oplages via lithografie verwezenlijkt. Wegens de techniek van overdracht van de originele matrijs naar drukplaten is het mogelijk om talrijke types voor alle waarden te identificeren.

Proefdrukken in blauw en kastanje-bruin zonder waarde-aanduiding met een postzegel van 50 Kr, afgestempeld in Pecs. Achtergrond : de circulaire die de nieuwe uitgifte aankondigt.

¹ F. Puschmann, W. König, W. Schindler: Österreich – Ungarn 125 Jahre Ausgabe 1867, Eisenstadt 1992, blz 4

² 120 Jahre Österreichischer Philatelisten Club Vindobona – 150 Jahre Österreichische Briefmarke, Wien 2000, blz 46

Proefdruk in zwart

De vijf waarden van 2 Kr tot 25 Kr vervingen vanaf mei 1871 de uitgifte van 1867 en in de loop van datzelfde jaar evolueert de druktechniek naar de gravure. Er is de mogelijkheid om zich gedurende 3 maanden te documenteren met gemengde frankeringen tussen de laatste uitgifte met een gemeenschappelijke tekening in Oostenrijk evenals in Hongarije, en de eerste uitgifte die enkel geldig is in Hongarije. Deze coëxistentie eindigt op 31 juli 1871.

Proefdrukken voor de uitgifte 1871. Deze proefdrukken bevinden zich in het postmuseum in Boedapest (Hongarije).

Gelijktijdig hiermee vervangt de Hongaarse administratie eveneens de oude postwaardestukken : briefomslagen, postwissels, postkaarten komen tot stand

met gebruik van dezelfde kleuren en de afbeelding van Frans Jozef. De verkoop ervan kon reeds van start gaan in februari 1871, omdat de Hongaarse administratie niet dezelfde druk kwaliteit eiste. Bijgevolg is de afbeelding van de keizer "puistig". Op 31 december 1876 verloor deze uitgifte zijn geldigheid.

De uitgifte van 1871 in lithografie.

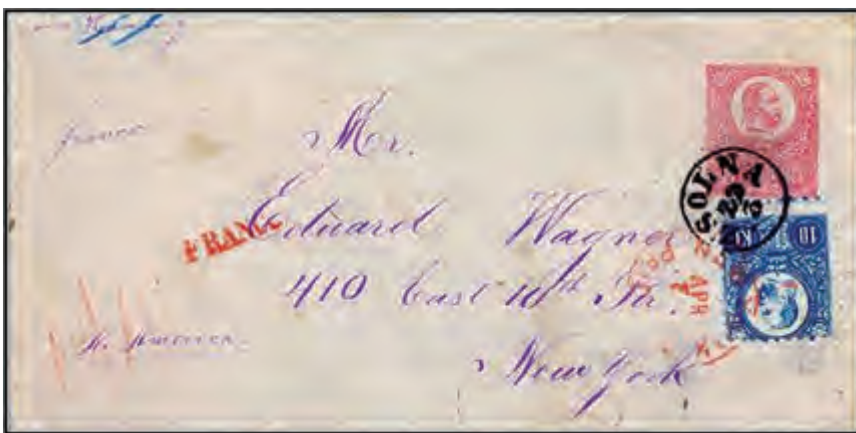

Postwissel van 1871 met bijkomende frankering van twee 5kr van de uitgifte 1867. ▲

Frankering met postzegels in lithografie op lokale aangetekende brief van Pest van de 2de gewichtsschaal. Binnen dezelfde stad was het tarief lager, zowel voor de brief als voor het aantekenen : 6 Kr lokale frankering + 5 kr aantekenen

Het standaardtarief van 5 Kr werd betaald met twee 2 Kr en de helft van een 2 Kr wegens het ontbreken van een postzegel, zoals vermeld in het paars op de brief naast de geknipte postzegel.

Postwaardestuk van 5 Kr met postzegel van 10 Kr waarmee het tarief betaald wordt van een brief van de eerste gewichtsschaal naar de Verenigde Staten. Enig gekend gebruik van een postwaardestuk van deze uitgifte naar een overzeese bestemming.

Postwaardestuk van 5 Kr met 3 postzegels van 5 Kr ter betaling van het tarief voor een expresbrief van de eerste gewichtsschaal. Enig gekend gebruik van een postwaardestuk van deze uitgifte, gebruikt voor een expresbrief.

Ontvangstbewijs voor een expresbrief. De kosten van 15 Kr voor de expresverzending werden rechtstreeks op het document gefrankeerd.

Brief met frankering van 47 Kr gegraveerde postzegels van Máté-Szalka naar Negaunee (Michigan) in de USA en terug want de persoon was onbekend. Het gaat om de enige frankering 4 kleuren naar een overzeese bestemming.

Meer informatie, meer bepaald een exhaustieve lijst van de werken die handelen over de postgeschiedenis, de ontwikkeling van de post in Hongarije, enz. zijn beschikbaar op de website van de auteur : www.arqe-ungarn.de ☘

Speelkaarten en Kaartspelen

Kleine kaartjes fascineren de 'spelende mens' al eeuwen.

Martin Schepers

Vier oude Belgische speelkaarten

Bridge-toernooi Barbados 1978

Het meest universele en ook het meest democratische spel dat door mensen wordt beoefend is het kaartspel. Overal ter wereld worden al sinds eeuwen kleine, bedrukte kaartjes gebruikt om zich te ontspannen. Ze kunnen ook aangewend worden om de toekomst te voorspellen, om reclame te maken en om geschiedenis en om aardrijkskunde te leren. Zo verschillend als de volkeren zijn, zo verschillend zijn de kaarten, de spelen, de kleuren en het formaat.

Kaartlegger : schilderij van Leopoldo Romanach

Turnhout centrum van de speelkaart

Over de oorsprong van de speelkaarten staat niet zoveel vast. Waarschijnlijk kwamen ze uit Azië en werden ze via de islamitische wereld aan het einde van de Middeleeuwen in Europa bekend. In de Nederlanden waren verschillende belangrijke centra van fabricage en export van speelkaarten: Doornik, Antwerpen en Amsterdam. Na 1850 bleek Turnhout de beste troeven te hebben en verdwenen alle concurrenten. In 1971 bleef Carta Mundi in Turnhout als enige speelkaartenfabriek van de Benelux over. Na 1969, toen in dezelfde plaats het Nationaal Museum van de Speelkaart werd geopend, mag Turnhout zich terecht het wereldcentrum van de speelkaart noemen.

Dame: spel en ontspanning

Koningen en adel

Tal van elementen maken dat de speelkaart zo'n boeiend verschijnsel is geworden. Uit de eerste tijden zijn weinig kaartspelen bewaard gebleven.

Exemplaren daarvan bevinden zich meestal uitsluitend in grote musea. Het zijn stuk voor stuk miniatuurschilderijtjes, die getuigen van de kunstzin van de makers en hun adellijke opdrachtgevers. Steeds fungeert het kaartspel als een spiegel van het tijdsgebeuren. De figuurkaarten zijn de weerspiegeling van de hofhouding, van de koningen en de adel. De kleding, wapens en andere attributen, zoals die nu nog min of meer op onze kaarten voorkomen, stammen uit vorige eeuwen. Als contrasterend uiterste zouden wij de pin-up-kaarten als

Duitsland Skatzezel

uiting van onze tijd kunnen beschouwen. Tussen deze twee categorieën ligt een enorme variëteit van kaartbeelden.

Speelkaarten zijn gebruiksvoorwerpen en een speler moet zijn kaarten snel en feilloos herkennen. De beelden worden voor een lange periode gebruikt en zijn meestal regionaal bepaald. De kleuren zijn de symbolen die worden gebruikt om de verschillende beelden van elkaar te onderscheiden. In Europa heeft men drie grote groepen van kleuren. De Latijnse symbolen bestaan uit bekers, stokken, munten en zwaarden. De Germaanse symbolen, hoofdzakelijk in Duitsland in gebruik omvatten : harten, bladeren, bellen en eikels. De meest bekende kleuren zijn de Franse symbolen: harten, schoppen, ruiten en klaveren.

Potloodtekening op kalkpapier als voorontwerp van zegel "circus" door J-P Lorand

Fabricage

De fabricage van speelkaarten hangt nauw samen met de evolutie van de drukkunst. Het vervaardigen van de eerste, handgeschilderde kaarten was een dure en tijdrovende aangelegenheid. Eerst werd met houtsneden gedrukt, in de loop van de negentiende eeuw met behulp van lithografie en nadien met offset. Door het kaartbeeld gespiegeld in een houtblok te snijden, kon men vlugger en goedkoper "drukken". De houtsnede is dus in zekere zin de voorbode van de massaproductie. Het inkleuren moest weliswaar nog met de hand gebeuren, maar met sjablonen kon het werk veel vlugger uitgevoerd worden. Deze ambachtelijke techniek zou enkele eeuwen ongewijzigd stand houden. Met de opkomst van snelpers, stoommachines en lithografie kwam alles in een stroomversnelling. De uitvinding van de fotografie en de opkomst van de computer zorgden ervoor dat het oude ambacht werd verdrongen door fabrieksmatige productie.

In vrijwel ieder Europees land was vroeger een speelkaartenfabriek te vinden. Maar door de snelle economische evolutie en de harde concurrentie bleven er slechts enkele over.

Alle kleine bedrijfjes zijn inmiddels verdwenen of overgenomen door grotere fabrieken,

In België is zoals gezegd uitsluitend Carta Mundi overgebleven. In 1970 verdween het laatste nog overgebleven Nederlandse kaartenbedrijf, de speelkaartenfabriek Nederland. In Oostenrijk en Spanje zijn het respectievelijk Piatnik en Fournier die nog weten stand te houden, in Frankrijk zijn Grimaud en Le Héron nog actief en in Engeland Waddingtons Playing Card Company Ltd. In Duitsland, waar vroeger verschillende speelkaart-fabrieken bestonden,

"France Cartes" speelkaartenfabrikant in Frankrijk

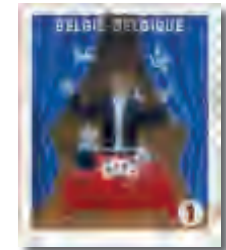
is enkele jaren geleden de Vereinigte Altenburger und Stralsunder Spielkarten-Fabriken AG overgenomen door het Belgische Carta

Mundi.

In veel landen werd er op speelkaarten belasting geheven. Gezien de indrukwekkende omzet van kaarten was dit een goede bron van inkomsten voor de schatkist. In Engeland diende de schoppenaas als belastingskaart. Op deze kaart werd de belasting aangegeven die de fabrikant aan de fiscus moest

Bijzonder afstempeling uit Boedapest voor de eerste officiële bridgewedstrijd

Zegel "goochelaar met kaarten" uit het postzegelboekje "circus" (2009)

Nederlandse zegel uit 1980 voor de "bridge-olympiade" met verschoven perforatie

betalen. Elders werden zegels, kleefstroken, sluitbanden, stempels of extra wikkels als belastingmiddel aangewend. De meeste landen hebben deze belasting afgeschaft. In Nederland gebeurde dat in 1927.

Musea en kunstuitingen

Niet alleen de verzamelaars hebben veel belangstelling voor speelkaarten, ook verschillende musea zijn zich gaan

Strook met kleurenproef: goochelaar met kaarten

specialiseren in de geschiedenis en achtergronden van het populaire kleinood. Behalve het hiervoor al genoemde Museum van de Speelkaart in Turnhout is er nog het Museo de Naipes/Fournier in Vitoria (Spanje). Verder

kunnen we noemen het Spielkartenmuseum te Altenburg en Leinfelden (Duitsland) en het enkele jaren geleden in Frankrijk geopende, gloednieuwe speelkaartmuseum in Issy-Les-Moulineaux, het Musée Français de la Carte à Jouer.

Veel kunstenaars hebben inspiratie gevonden in de speelkaart en ook een aantal schilders heeft speelkaarten afgebeeld in hun werken. Lucas van Leyden, Adriaan van Ostade, Adriaan Brouwer en David Teniers voorzagen hun herbergen van kaartspelende boeren. Bekender is "Le Tricheur" van Georges de la Tour en "De kaartspelers" van Paul Cézanne.

Als we naar de literatuur kijken dan is er de novelle Schoppenvrouw van de Russische schrijver-dichter Poesjkin, die het thema leverde voor de gelijknamige opera die Tsjaikowski in 1888 schreef. Ook bekend is de waarzegscène in de opera Carmen van Bizet, waar de kaarten Carmen tot driemaal toe de dood voorspellen. In het beroemde verhaal Alice in Wonderland van Lewis Carroll komt zelfs een heel kaartspel tot leven. De tekeningen van John Tenniel uit de originele Engelse versie zijn overbekend.

Over de grenzen heen

Overall wordt gekaart, zowel thuis als op straat, op het werk of onderweg, in cafés en speelclubs.

Zoals we in de inleiding van dit artikel al schreven: het kaartspel heeft de naam het meest democratische spel ter wereld te zijn. Hiermee wordt bedoeld dat iedereen met kaarten kan spelen: jong en oud, arm en rijk. Het kaartspel is inderdaad een universeel verspreid verschijnsel en heeft aanhangers onder allerlei soorten mensen. Met kaarten kunnen bovendien verschillende soorten spelen worden beoefend, van heel simpele tot heel ingewikkelde, van snelle tot eindeloos durende partijen. Je kan je alleen of met meerdere spelers amuseren.

FDC van Wit-Rusland

"Le Tricheur" afgebeeld in een drieluik van Georges de La Tour. Dit schilderij bevindt zich in het Musée du Louvre in Parijs. Er bestaat een tweede versie van dit doek met "klaveren-aas" in de hand van de valsspeler in plaats van "ruiten-aas". Schilderij uit het Kimbell Art Museum in Fort Worth USA.

Frankrijk: Tarot-wedstrijd in Dinard.

Spanje zegel Spaanse kleuren

Het kaartspel is over de hele wereld verspreid, maar het is niet overal even populair. Omwille van historische, religieuze of politieke redenen krijgt het in ieder geval niet steeds evenveel bijval. In enkele landen is het kaartspel bij wet

verboden.

Slechts een klein aantal spelen werden in de gehele wereld bekend; veruit de meeste spelen hebben een veel beperkter aanhang. Hun reikwijdte blijft vaak binnen de grenzen van een bepaalde regio. Het kaartspel is op zich dan wel een universeel verschijnsel, maar het neemt in de praktijk heel uiteenlopende vormen aan. Tot de oudste spelen behoren het kaartspel Karnöffel en

Italiaanse postzegel Dal Negro.

"fancy cancel" met de vier kaartsymbolen; er zouden slechts 8 omslagen bestaan!

Landsknechten; beide werden met 52 kaarten gespeeld. Dit werd later gewijzigd in 36 en 32 kaarten om Piquet te spelen. Het oude Piquet is het Franse nationale spel. In de jaren dertig van de vorige eeuw was dit een wijd verbreid spel.

Rwanda: schilderij van P. Cézanne

In Spanje is één van de oudste spelen het Omberspel (le hombre). Het nationale spel in Duitsland is Skat, een naam die ontleend is aan het Italiaanse woord scatare, dat 'kaartleggen' betekent. Skat wordt met 32 kaarten gespeeld. Altenburg in het voormalige Oost-Duitsland wordt altijd dé Skat-stad genoemd omdat hier tussen 1810 en 1815 het spel werd uitgevonden. De oude spelregels van Altenburg worden nog steeds in ere gehouden. Altenburg heeft zelfs een Skat-monument: het verbeeldt de vier vechtende boeren (Wenzel).

In Engeland is Whist het nationale spel; het ontstond daar tussen 1664 en 1680, om zich nadien te verspreiden over het Europese vasteland. Bridge is een moderne nakomeling van whist; het spel werd in 1894 uit Zuid-Frankrijk door Lord Brougham in de Portlandclubs geïntroduceerd.

Postwaardestuk uit Polen met afbeelding van klaver

Gokken en valsspelen

Speelkaarten en kaartspelen werden en worden soms ook misbruikt. Niet alleen ontstonden door de introductie van de speelkaarten uitgebreide mogelijkheden om de goklust bot te vieren, maar bovendien was daar ook nog de mogelijkheid om vals te spelen. Goklust en vals spelen namen soms zulke onrustbarende vormen aan, dat zowel de overheid als de geestelijkheid zich ernstige zorgen maakte; men wilde de goede orde bewaren en de gewone man tegen zichzelf beschermen.

Pokerspeler Bill Hickok met uitleg op de achterzijde van de zegel

Door de jaren heen zijn er dan ook vele verbodsbepalingen geweest die op het kaartspel betrekking hadden. Zolang de mens bestaat, heeft hij willen weten wat er voor hem of haar in de toekomst lag. Op deze nieuwsgierigheid werd handig ingespeeld door lieden die zich voordeden als zieners, profeten en waarzeggers. Toen de speelkaarten verschenen moesten deze onmiskenbaar op de fantasie van deze waarzeggers hebben gewerkt.

De eerste tekenen dat de speelkaarten voor het waarzeggen werden gebruikt vinden we in de zogenaamde orakelboeken. Had men een kaart uit een spel getrokken, dan werd de betekenis daarvan in het orakelboek opgezocht. De naam Mademoiselle Lenormand is ook vandaag de dag nog verbonden aan het voorspellen van de toekomst. Niet voor niets dragen veel waarzegspelen de naam Lenormand.

Opvoering van "pique dame" bij de Wiener staatsopera

Joker USA laatste dag 1953

Net als de waarzeggerij wist ook de goochelkunst de speelkaart te ontdekken en te gebruiken. Goochelen met een normaal pak speelkaarten is eigenlijk het knapste wat een goochelaar kan presteren. Toch zijn er veel kaarttrucjes waarbij men geprepareerde kaarten nodig heeft. Er zijn kaarten met twee voorzijden of twee achterzijden en er zijn ook kaarten die meer dan een 'kleur' laten zien. De vorm van de kaarten wordt soms ook gewijzigd: een spel bevat dan een aantal kaarten die een fractie kleiner zijn dan normaal, of kaarten met 'bolle' of 'holle' zijkanten. Manipulaties met speelkaarten zijn heel geliefd en sommige goochelaars maken er zelfs hun specialiteit van. De Amerikaan Cardini en de Duitser Marvelli waren vingervlugge artiesten met de speelkaart.

Betaalmiddel

USA stempel "play solitaire"

Er zijn tijden geweest waarin de speelkaart als wettig betaalmiddel diende. In Suriname had men in vroegere tijden dikwijls te kampen met een gebrek aan pasmunt. In afwachting van muntgeld gebruikte men papiergeld. Dit papiergeld droeg een stempel met het Surinaamse wapen, een handtekening van een ambtenaar en een waarde aanduiding.

Omdat er gebrek aan papier was werden vaak speelkaarten voor dit doel gebruikt: de achterzijde van de kaarten was nog onbedrukt, zodat stempel en handtekening hierop gemakkelijk aangebracht konden worden. Zulk speciaal geld werd in Suriname uitgegeven tussen 1761 en 1928.

In de onder Frans bestuur staande Canadese provincies werden in 1685 ook gedeelten van speelkaarten gebruikt als betaalmiddel. Zelfs Duitsland en Oostenrijk hebben ooit noodgeld op speelkaarten uitgegeven.

Wedstrijden

Het kaartspel behoort tot de populairste gezelschapsspelen. Voor de meeste mensen is het leggen van een kaartje amusement, een volkse bezigheid. Maar zoals bij alle andere

sporten het geval is, zijn de kaartspelers zich in de loop van de tijd zich gaan meten met anderen; zo kreeg het spel een wedstrijd karakter. Vooral bij Skat en Bridge worden soms complete competities opgezet. Zo worden onder het toezien van

Monaco zegel bridge

het Deutscher Skat Verband allerhande wedstrijden georganiseerd, van plaatselijke en regionale wedstrijden tot nationale en internationale toernooien. Hetzelfde geldt voor het bridgespel.

Bridgewedstrijd in Albuquerque

Wie zich wil verdiepen in het postzegelthema 'speelkaarten en kaartspellen' kan daarvoor - gelukkig - een enorme hoeveelheid literatuur raadplegen. Met name in de laatste jaren is er een vloed van publicaties verschenen die ingaan op de meest uiteenlopende facetten van de speelkaart en het kaartspel. Volop werk aan de winkel, dus! ♣

Literatuur:

- ♣ "De geschiedenis van de speelkaart" door Han Janssen.
- ♣ "Speelkaarten" door Han Janssen.
- ♣ "Belasting is troef" door Filip Cremers.
- ♣ "Nationaal Museum van de Speelkaart Turnhout" door Filip Cremers; OKV 1997/2
- ♣ "De Speelkaart" door Nico Peters van Berkel en Bob C.T. Haleber.
- ♣ Contactbladen van het Nationaal Museum van de Speelkaart.

Wallis & Futuna bridge

Amerikaanse V-mail met speelkaarten

Agenda Info's en Mededelingen

Voor de **45ste verjaardag van de Belgische Academie voor Filatelie (ABA)** heeft op zaterdag **14 mei 2011** van 10 tot 18 uur een **niet te missen postzegeltentoonstelling** plaats in Roeselare. De omgekeerde Dendermonde zal er o.a. te zien zijn.
Gebouw: 't Brouwerijtje, Kaaistraat 19, 8800 Roeselare.
Inlichtingen: Maselis N.V. tel. 0474 84 84 39

Le Cercle **"PHILA CULTURE D'EVERE"** a le grand plaisir de vous informer qu'il organisera sa **12e BOURSE D'ECHANGES**, le samedi **14 mai 2011** de 9 à 17 heures dans la salle de "l'Espace Toots" (Académie de musique), rue Ed. Stuckens 125 (vers Helmet) à 1140 Bruxelles (Evere).
Entrée gratuite - Parking gratuit accessible par la rue Van Assche.
Renseignements: Mme Gérard-Tomassi, Avenue Henri Dunant 4/54, 1140 Bruxelles
tél/fax: 02 726 67 32

De **Nielse Hobby- en Postzegelclub K.V.B.P.** organiseert op zondag **15 mei 2011** van 9 tot 16 uur zijn **NATIONALE RUILBEURS EN ROMMELMARKT**, samen met een grote tentoonstelling **"de europazegels vanaf 1956 tot heden."**
Lokaal: Feestzaal en Gemeentelijke Basisschool, Vredestraat (Veldstraat), 2845 NIEL
Toegang gratis.
Info: Mevr. De Graef C. Wirixstraat 15, 2845 NIEL Tel. 03/888.67.24 – E-mail dgc@scarlet.be

De **Koninklijke Postzegelkring IMPERATOR** uit Borgerhout viert zijn **75-jarig bestaan** en nodigt u uit op zijn **tentoonstelling met voorverkoop** van de zegels **"The art of graffiti"** en **"Feest van de postzegel"**: oude en nieuwe brievenbussen, die zal plaatsvinden in het CC Luchtbal, Columbiestraat 110, 2030 Antwerpen, en dit op **14** (voorverkoop + tentoonstelling) en **15 mei** (tentoonstelling) **2011**.

De **Postzegelkring K.V.B.P. Diest** organiseert op zondag **15 mei 2011** van 9 tot 15 uur zijn **Filatelistische Ruilbeurs** in zaal SCANFIS, St. Hubertusplein 2 - Dorp, in 3290 Schaffen.
Daglidkaart € 0,50, clubleden gratis.
Inlichtingen Denis Winderix, Diestsebaan 111, 3290 Diest, tel. 013 31 11 05.

De postzegelkring **Sint-Gillis-Dendermonde** richt zijn **20ste nationale ruilbeurs** in op **21 mei 2011** in zaal "De Zonnebloem", Breetstraat 109 in 9200 Dendermonde.
Openingsuren van 9:00 tot 16:00 uur. Inkom gratis
Inlichtingen: Mr. Roger Van der Veken, Sleutelbloemlaan 3, 9200 Dendermonde, tel. 052 22 17 45

L'**Association Philatélique de Fleurus**, organisera sa **bourse annuelle toutes collections**, les **4 et 5 juin 2011** de 09h00 à 17h00. Salle polyvalente de la "FORET DES LOISIRS", Rue de Wangenies à 6220 Fleurus (Le Vieux Campinaire).
Entrée libre accessible aux personnes à mobilité réduite
Renseignements : Mr DUEZ Serge : 0475/31 80 17 ^ ZRINSKI Caroline : 071/81 57 47
e-mail : apfphila@hotmail.com ^ caroline.zrinski@skynet.be

Phila 2000 Courcelles organiseert op **11 juni 2011** zijn **13de beurs allerlei verzamelingen met filatelistische tentoonstelling** van 9 u. tot 16 u. Uitgifte van gepersonaliseerde zegels.
Adres : Salle de Miaucourt, rue Paul Pastur, 115, 6180 Courcelles. Parking - Gratis ingang.
Inlichtingen: tel. 0494 67 82 25 - E-mail: fb926682@skynet.be

Phila Zelzate organiseert zijn **7de Internationale Ruilbeurs** op zondag **12 juni 2011** van 9 uur tot 16 uur in het gemeentehuis, Grote Markt 1 in 9060 Zelzate.
Toegang gratis en toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Ruilen van postzegels, postwaardestukken, zichtkaarten, enz. Er is ook een infostand KVBP aanwezig.
Inlichtingen: Van Damme Theo, Denderdreve 83 - 9060 Zelzate. GSM: 0497 40 45 98.
E-mail: theo.vandamme@scarlet.be

WEBSITE PRO-POST ***** WEBSITE PRO-POST

Ben jij nog geen FAN? Het kan niet waar zijn.....
Ga snel even kijken op deze nieuwe site en sluit je aan... www.propost.be
Het is zeker niet moeilijk en bovendien wordt alles je haarfijn uitgelegd.

DOEN.....NU.....

Op zondag **19 juni 2011** richt de **KVBP Afdeling Sint Niklaas** haar *jaarlijkse nationale ruildag* in voor postzegels en postwaardestukken. Deze manifestatie zal plaatsvinden van 9 uur tot 16 uur in de sporthal "De Klavers", Sint Andriesstraat 1 in 9111 Belsele.

Ruime parking. Algemene ingang € 1,00

Info: Roland Bolssens, Mercatorstraat 66/2, 9100 Sint-Niklaas - tel: 03/7767721

Le cercle: **Union Philatélique Gillicienne** organise *GILLYPHILEX2011* Exposition Compétitive Régionale Hainaut - Namur. Les **25 et 26 juin 2011** à l'Institut Saint-André rue du Parc, 6 - 6000 Charleroi. Conjointement à l'événement le samedi **25 juin 2011** de 10 à 15h vente anticipée par la poste des émissions de timbres suivants:

"L'humour fait la force, Les femmes et le sport & Henri de Toulouse-Lautrec à Ixelles".

Heures d'ouverture de l'exposition et compétitive le samedi 25 juin de 10 à 17h, le dimanche 26 juin de 10 à 15h. Nombreux négociants.

Renseignements: Mr. Michel BIRECKI 071/32.37.53

LA HULPE: zaterdag **9 juli 2011** (van 9 tot 15 uur)

28ste RUILBEURS FILATELIE & MARCOFILIE

Zaal : LES COLIBRIS – Rue des Combattants, 112 in 1310 TERHULPEN

Info : Serge HAVAUX, Vlaanderveldlaan 101, 1560 HOEILAART - tél. 02/657.01.28

e-mail : serge.havaux@telenet.be

De **Hamse Filatelieclub** organiseert de *voorverkoop van de speciale postzegeluitgiften*

"De Brusselse Grote Markt - Europa-uitgifte 2011" op zaterdag **17 september 2011** samen met de

Regionale tentoonstelling met wedstrijd karakter voor Oost- en West-Vlaanderen voor bij de K.L.B.P aangesloten kringen en de **Oost-Vlaamse Dag van de Postzegel** op zaterdag **17** en zondag **18 september 2011**. De manifestatie zal doorgaan in de Gemeentelijke Feestzaal "H@mbiance", Kaaiplein 35 in 9220 Hamme. Het inschrijvingsformulier vindt u achteraan het schutblad.

Info: Luc Van Bogaert, Veldstraat 75B, 9220 Hamme - tel. 052 47 91 35

e-mail: vanbogaertluc@skynet.be

Errata Palmares 2010 Errata

Spijtig genoeg heeft het zetduiveltje (beter gekend als Copy-Paste) toegeslagen bij de opmaak van de Palmares 2010. Hierdoor ontbraken de uitslagen van de hierna vermelde deelnemers aan het European Championship of Philately in Belgaphil 21.

Postal History

LUYTS	Albert	Postgeschiedenis van Antwerpen tot 30 juni 1849	91
VAN GANSBERGHE	Jan	... International Mail from and to Belgium during World War II	86

Open Class

DECOSTER	Johan	Belgique Flottante	80
AUDOOR	Marleen	Heraldiek	80
HOUBEN	Erna	... Scheepvaartlijnen	80

Dit werd ondertussen reeds aangepast in de screenversie van de palmares welke op de website van de KLBP (www.klbp.be) staat.

Nogmaals - vanwege de redactie - onze welgemeende verontschuldiging hiervoor.

Volgende veiling 7 mei 2011

Kijkdagen 6 mei (17-21 uur) en 7 mei (9-12 uur)
Zaal Ruggehof, Van Dijkstraat 46, 2100 DEURNE
Schrijf u in voor onze nieuwsbrief op
www.vanosselaer.com en blijf op de hoogte !

openbare postzegelveilingen

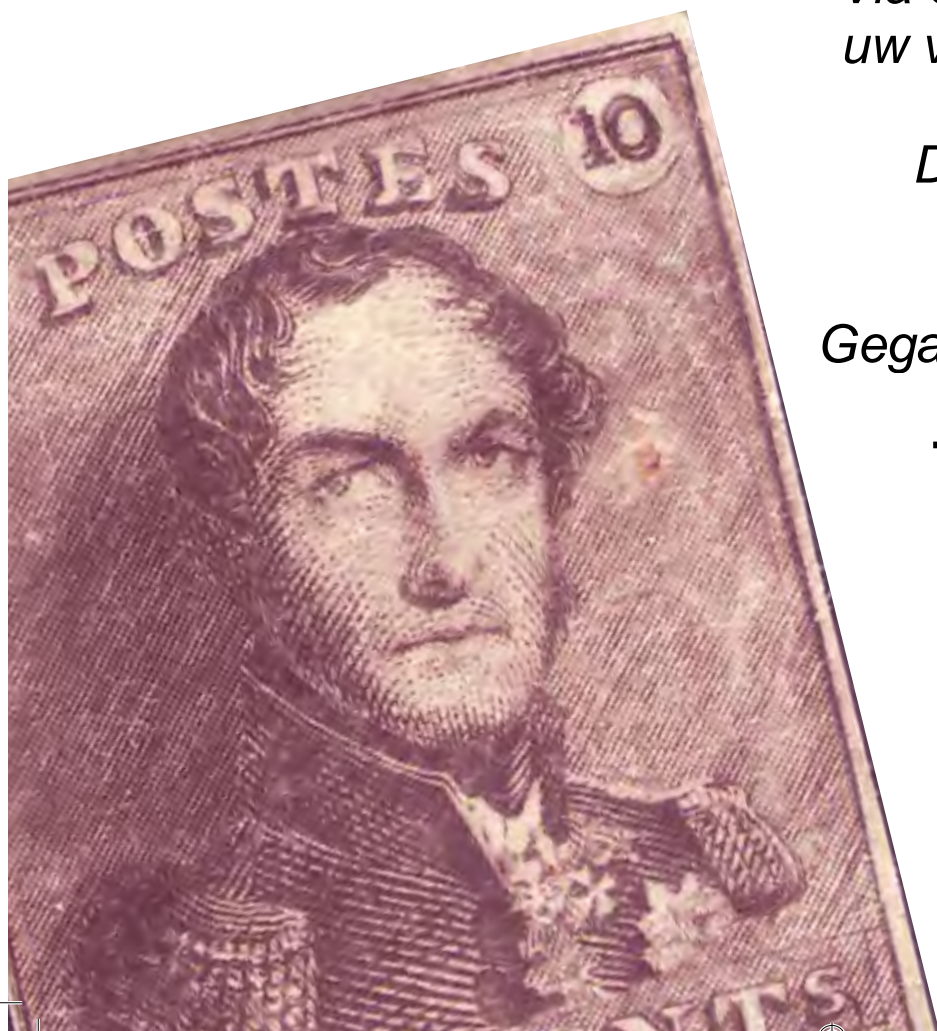
Veilingen VAN OSSELAER

Via onze veilingen verkopen wij uw verzameling van postzegels munten of postkaarten. Deze veilingen staan steeds onder toezicht van een gerechtsdeurwaarder. Gegarandeerd de hoogste prijs !

**TEVENS SCHATTINGEN
EN EXPERTISES**

vraag vrijblijvend info
www.vanosselaer.com
info@vanosselaer.com

Koolsveldlaan 39A
2110 WIJNEGEM
☎ 03 354 48 88 – fax 03 303 63 96

Generaal Baron Alexander von FALKENHAUSEN

De Duitse militaire bevelhebber in België tijdens de Tweede Wereldoorlog

Henri Smets

W*ij bieden U hieronder vijf omslagen aan met een zeker historisch belang, aangezien deze het ons mogelijk zullen maken om enkele aspecten uit het leven en de loopbaan van de Duitse Generaal Baron Alexander von FALKENHAUSEN te beschrijven.*

Geboren in Silezië in oktober 1878 start hij een lange loopbaan als officier van de Generale Staf, diplomaat en militair attaché in Japan en in China (fig. 5). Hij wordt teruggehaald door het Hitler-regime dat hij echter niet zal goedkeuren en waartoe hij nooit zal toetreden.

Op 29 mei 1940, aan de vooravond van de capitulatie, wordt hij benoemd tot Duitse militaire bevelhebber van België en Noord-Frankrijk (namelijk de departementen van het Noorden en Pas de Calais). Hij zal zijn hoofdkwartier vestigen op het Koningsplein te Brussel (fig.5) en zijn residentie in het luxueuze kasteel van Seneffe.

Hij zal het bevel blijven voeren tot 19 juli 1944, datum waarop hij ontslagen wordt.

Fig.1 : Omslag van een brief met militaire postfrankering van 22.12.43 verstuurd door de diensten van de Gestapo (Geheime Staatspolizei-Staatspolizeistelle Frankfurt-Oder) en geadresseerd aan Generaal A. von Falkenhausen, militair bevelhebber van België en Noord-Frankrijk te Brussel.

Teruggekeerd in Duitsland verweet men hem niet enkel de relatieve zachtmoedigheid van zijn bevelhebberschap in België en verder, vooral, zijn vermoede maar nooit bewezen lidmaatschap van de groep van samenzweerders (*clan des conjurés*) van 20 juli 1944 waarvan de meesten gefusilleerd werden. Hij werd echter opgesloten in de nazi-gevangnissen en hij zal één van de enige zijn die ontsnapt aan zijn executie.

Op het einde van de oorlog, in april 1945, wordt Dachau bevrijd door de Amerikanen en von Falkenhausen wordt gevangengenomen. Na achtereenvolgens opgesloten geweest te zijn in Italië, Duitsland en Groot-Brittannië wordt hij teruggebracht naar Duitsland en opnieuw gevangen gezet. Wegens zijn rang en hoge functies wordt hij opgeroepen als getuige in het proces van de Duitse nazi-hoogwaardigheidsbekleders, oorlogsmisdadigers, in het Internationaal Gerechtshof van Neurenberg (fig.2).

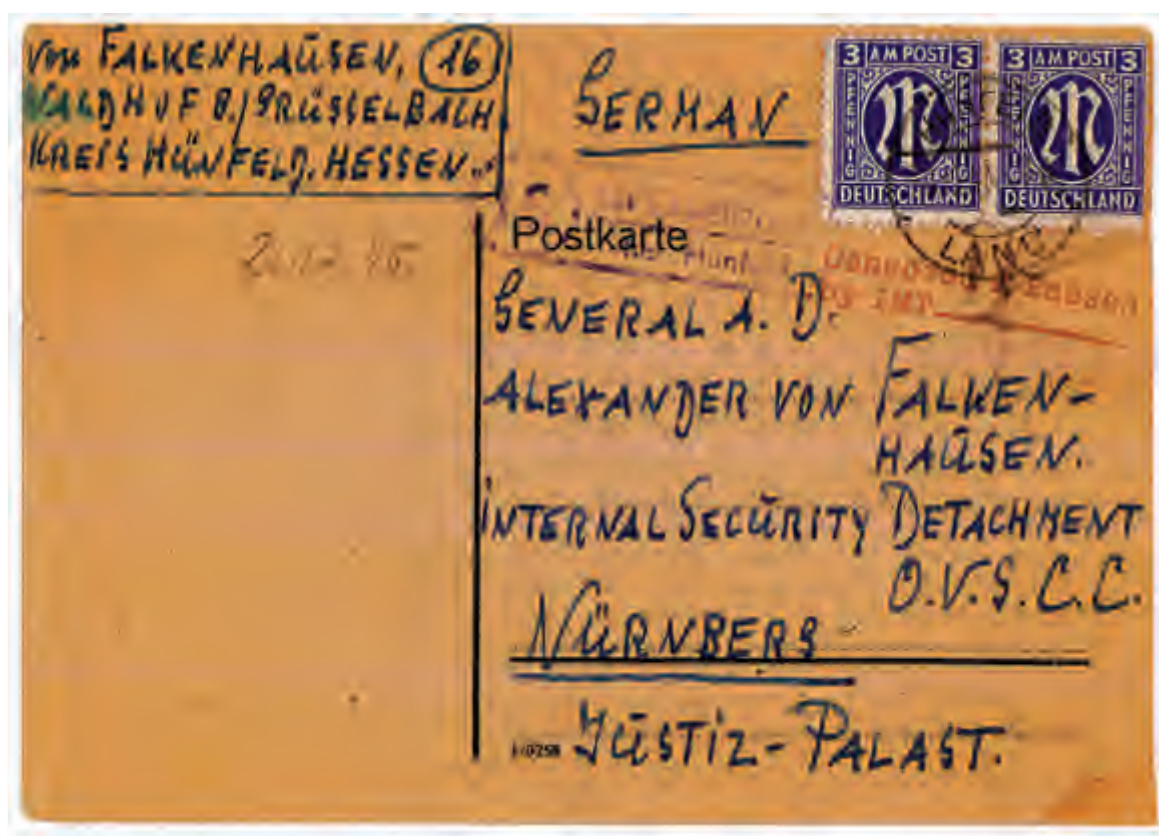

Fig.2 : Postkaart - privé-correspondentie van de echtgenote van de Generaal, gefrankeerd en verstuurd na censuur op 26 december 1945 van en naar Waldhof bei Grüsselbach (in de deelstaat Hessen) naar Neurenberg.

Het volgende document (fig.3) is een brief vanuit Groot-Brittannië van augustus 1947, geopend, gecensureerd en opnieuw gesloten met een censuurbandje door de US-autoriteiten die deze controle bevestigen met hun stempeledruk en die de zending vervolgens adresseren aan de echtgenote van de Generaal in het familieverblijf in Hessen. Zij zal sterven in maart 1950.

Fig.3 : Brief van 2 augustus 1947 vanuit Groot-Brittannië die, bij aankomst in het bezette Duitsland, geopend en gecontroleerd werd door de burgercensuur van het Amerikaanse leger in Offenbach (Frankfurt/Main), alvorens verder verzonden en overhandigd te worden aan de bestemmeling ervan, de echtgenote van de Generaal in Waldhof bei Grüsselbach (Hessen), in Amerikaans bezet gebied. Links-kopie keerzijde van de plooi van het censuurbandje.

Kort daarna, in mei 1948, wordt de Generaal teruggevoerd naar België en wordt, in afwachting van zijn vonnis, opgesloten in de gevangenissen van Sint-Gillis te Brussel en Saint-Léonard in Luik. Overeenkomstig de reglementering zal hij regelmatig zijn privé-post ontvangen, alhoewel deze waarschijnlijk steeds gecensureerd werd zoals blijkt uit de parafen, waaronder één met rood potlood, zichtbaar op de briefomslag.

Fig.4 : Brief van 29 februari 1950 vanuit de Verenigde Staten naar de Generaal, die opgesloten zit in de gevangenis Saint-Léonard, met 2 zichtbare parafen en waarschijnlijk te wijten aan de gevangencensuur.

Op 9 maart 1951 veroordeelde de Krijgsraad van Brussel, die rekening houdt met uitgebreide verzachtende omstandigheden, de Generaal tot twaalf jaar dwangarbeid en de betaling van 273.368 frank procedurekosten. Vanaf 27 maart 1951 werd hij echter al vrijgelaten en naar de grens gebracht. Na zijn vrijlating trok deze filatelist en perfecte polyglot zich terug in Nassau in het Rijnland. Hij schreef zijn memoires, hoofdzakelijk om zijn actie in België tijdens de Tweede Wereldoorlog te rechtvaardigen. Uit deze memoires onthouden we nog, bovenop wat we hier herhalen, dat deze officier in het begin van de 20ste eeuw in China diende binnen het Duitse contingent van multinationale strijdkrachten die gestuurd werden om de opstand van de Boxers te dwarsbomen.

Vervolgens was de Generaal, van 1934 tot 1938, militair raadgever van Tchang Kai-Chek (fig.5) die streed tegen de Japanse invasie. Tijdens deze verblijven in het Verre Oosten legde hij zeer talrijke persoonlijke contacten met de plaatselijke hoogwaardigheidsbekleders. De dochter van één van hen, juffrouw Siu Ling Tsien, komt in 1928 naar België om universitaire studies te doen, waar zij haar toekomstige man die dokter wordt, zal ontmoeten. Ze zullen zich in België vestigen

In de zomer van 1944 doodt het Verzet in Ecaussines echter 3 SS-officieren. Als represaille worden 100 gijzelaars gearresteerd en ter dood veroordeeld. Vier zullen onmiddellijk gefusilleerd worden. Dankzij de bevoorrechte contacten die Mevr. Perlinghi Siu Ling Tsien had onderhouden met de Generaal, bekomt ze via betaalde tussenkomsten dat de doodstraf van de 96 andere gijzelaars omgezet wordt in deportatie. De meesten zullen overleven (Le Soir van 6 september 2001). In 1960 zal hij opnieuw huwen met één van onze landgenotes, Mevr. Cécile Vent, al 28 jaar zijn leerling-officier die tijdens de oorlog een grote verzetsstrijdster was. ✽

Fig.5 Zonder enig verband met de Tweede Wereldoorlog maar gelinkt aan de "Amis de la Chine Libre" waarvan hierboven sprake op een geïllustreerde kaart van Taipei van april 1956, geschreven in het Frans en opgestuurd aan de Generaal. De tekst die een eventuele reis naar China laat vermoeden, verwijst ook naar de "President" die afgebeeld staat op de postzegel, namelijk Tchang Kai-Chek, evenals naar zijn Vrienden van het Vrije China, die destijds, hoewel beperkt tot het eiland Formosa, nog één van de vijf grootmachten was die beschikten over vetorecht in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

Postzegelveilingen

VAN LOOY

VAN LOOY

Frankrijklei 120
 2000 Antwerpen
 Tel.: 03/ 232 22 05
 Fax: 03/ 225 18 73
 info@vanlooystampauctions.com
www.vanlooystampauctions.com

PROEVEN "EPAULETTEN"

€ 3500 ➔ € 17500

€ 3500 ➔ € 21000

€ 3000 ➔ € 17000

€ 5000 ➔ € 22000

€ 2000 ➔ € 7800

€ 2000 ➔ € 10500

€ 2000 ➔ € 3000

€ 2000 ➔ € 3000

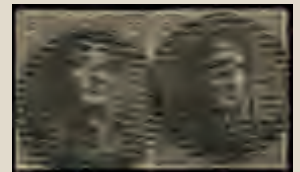

€ 500 ➔ € 2500

€ 500 ➔ € 3300

Jaarlijks wisselen er dankzij onze bemiddeling meer dan 10.000 loten van eigenaar. Het uitgebreide aanbod bestaat uit zichtkaarten, brieven & postzegels, zowel Belgische als buitenlandse reeksen & verzamelingen. Vorig jaar heeft "België klassiek" alle records gebroken. Aarzel niet ons te contacteren indien u individuele loten of verzamelingen te koop wil aanbieden.

N° 1 Paar
 P/D 136 MECHELEN (Meuse)
 € 400 ➔ € 3100

N° 2A Pl II 田
 D45 OVERPELT
 € 6000 ➔ € 13500

N° 2Aa Pl II Leiblaw
 ☒ P63 ISEGHEM
 € 600 ➔ € 3100

Bel ons vandaag nog

03/ 232 22 05

Enkele voorbeelden van deze topresultaten:
 (Inzet ➔ Opbrengst)

N° 2b Pl I Donkerblauw 田
 ☒ P79 MARCHE
 € 10000 ➔ € 33000

bekijk de wereld anders

neem nu een Postzegelabonnement en ontvang meer dan
100 Belgische postzegels per jaar voor slechts **€8,40*** per maand!

voor meer info: www.philatelly.bpost.be of 015 285 700

*Bedrag kan in geringe mate wijzigen naargelang extra postzegels dienen uitgegeven te worden in de loop van het jaar.
De afrekening gebeurt 5 keer per jaar bij elke zending op basis van de ontvangen postzegels.

